

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Qvatvor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

651.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

famāque illius Tacinum (hoc est in Iudæam) pérata , eminenti vir-
tute vir , Olopuen nomine , post examinatum nubium cursum , (iter
nempe diligenter prouisum) per magna pericula , & molestias Doctrin-
nam veram ad eum detulit , & anno Cincuon peruenit Ciangan (nunc
Sigau Scensiensis tunc Prouincia Regiam .) Colaum huic misit ob-
uiam Imperator Fanchieulum , extra occidentale muri latus , solenni
habitu à quo benignè exceptus est , & in palatium deductus , ad tran-
slationem lacrorum Librorum . Eius interea doctrinam Rex nosse vo-
luit ferreque de illa iudicium , quam vt rectam verāmque comperit ,
promulgandam mox sequenti Rescripto censuit . Anno duodecimo Anno Chr.
Cincuon Taizun . Nomen proprium Lex non habet ; nec eius Sancti 639.

(Prædicatores scilicet) fixam sedem , sed eam vt prospicit omnibus ,
quocumque circumfeturunt . Olopuen vir sublimi virtute , tam procul
quam dilit regnum Tacin (Iudea) ad celsam hanc nostram Regiam ,
doctrinam , & imagines talit . Nos eius doctrinæ fundamenta , inde
ab his quæ tradit de orbe condito , accurato examini subiecta , tem-
elie präclaratam comperimus , non loquacem ac streperam , sed ratio-
nibus innixam solidis , cunctisque profutaram , eoque dignam quæ
cupit promulgetur . Post iussit ab uno è primis proceribus , eo Re-
gile in loco qui Nimfam dicitur , ædificari templum ingens quod
Taci templum vocaretur , haberetque Ministros unum & viginti ,
Regiæ Cœu familiae vbi virtus , & imperium defecit , Laota (sive
Laozun) quidam , secta auctor fusco inuectus curru in Occidentem
profectus est (exiuit nempe extra Sinas) Regnante nunc illustri &
magna familia Tam , afflavit ab Oriente (loco scilicet benè omina-
to) aura , quæ legis allatæ doctrina nos moueret , & refrigeraret . Post
hac mandauit Rex suam effigiem templi parietibus appendi , ex qua
eminentes gloriae radij portas illius Ecclesiæ illustrabant , mundoque
vniuerso splendebit eius memoria . Considerate descriptiones terræ ab
occaſu , & chthonica familiarum Han , & Guei . Tacin (i. Iudea) re-
gum Coralliorum (i. mare rubrum) ab austro habet . Ab aquilone
ad montes gemmarum excurrit . Ab occasu sunt montes florum in-
terra amoenissima . Ab ortu Cianfun , & languentes aquæ (maris
mortui) Texturæ ignitæ pannos regio producit (purpuram & cocunum)
odores quibus spiritus refouentur (balsamum , & atomata) & gem-
mas quæ noctu scintillant (carbunculos) non tolerantur illic græ-
fatores , non futes , non lex alia præter illustrem (Christianam) nec
honor dignitatum nisi merito virtutum conceditur . Læta illic omnia ,
& tranquilla . Terra ampla , spatiæ habitationes , pulchra omnia , &
magnifica . Successit imperio Caozun , & magnas aui cogitationes Pa-
trisque ingens opus sapienter promovit . In Prouinciis singulis ædifi-
cari iussit Ecclesiæ , Olopuenum , habuit in honore ; illumque ma-
gnæ legis constituit Dominum , quâ Sinarum imperium regitur , quæ
tunc per deceim Sinarum Prouincias fusa est . Centum muros (urbes)

Hic loqui-
tur Chim-
cin .

652
Q. O. O. 2.

nuratas) Ecclesiæ implerunt , Regnum literis & morum præstantia
 flœrunt. Sed anno Seinlié , simulachrorum sacrifici in Tunceu , magna
 vi linguis in transuersum egerunt ad opprimendam calumniis , & con-
 uitii legem Christianam & anno Sientien exeunte graues in Sicao , in-
 iurias fidei intulerunt. Erat tunc Scelohan (Ioannes) Sacerdotum
 antistes , & Chiehie quidam , & alij ex regione aurea nobiles , Sac-
 cedotes altissimi , & à caducorum cupiditate alieni. Hi rete simul refu-
 mere , rupta fila nodis adstringere , soluta retexere , illudque demo-
 mittere (hoc est Euangelij prædicationem instaurare , vexatione duplice
 interceptam) indixit magnanimus Hiuenzuncitao Imperator , Princi-
 pibus quinque ut stationi felici (Ecclesiæ) per se præsentes se sus-
 tent , & repararent altaria ; sic restituta est in sedem columnæ , (Chi-
 stianæ legis) cùm aliquamdiu prostrata iacuisset , erectaque in altum
 firmiter , caput glorioſius extulit. Sub initium anni Tienpao iussus est
 Caolielu , veras Imperatorum quinque effigies (ex prosapia Tam , quo-
 rum erat Hiuen numerò sextus) in Ecclesia collocare , quibus illumi-
 nata est ut sole terra , & quod celebrius id perageretur , solidos centum
 ex serico pannos Ecclesiæ offerre. Quanquam præsens non adit dra-
 conis barba adsumt eius arcus , & gladij. (Videtur inuere , imaginibus
 Regum solis , quorum est tesseratum scutum Draco , abunde inesse
 ad defensionem , quantumuis ij absint. Anno tertio Tienpao , Sac-
 dos Chieho stellarum ductu in Regno Tacii (Iudeæ) ad nascentem so-
 lem (versus Orientem) in Sinas iter instituit , cōque peruenit. Mandauit
 Imperator Sacerdotibus Lohan , & Pulun (Ioanni , & Paulo)
 septémque aliis , & sublimi virtute Chieho , ut in Himchin , locum
 palatij regij conuenirent ad ritus suos obeundos. Pendebant illicet in
 tabulis draconis literæ (Imperatoris verba in fidei commendationem)
 pretiosæ , purpureo , & cœruleo digestæ , stylus Regius (rescriptum
 regium) areæ spatiū implebat , splendebarique ex loco edito instar
 solis. Tantum beneficium , ac donum æquat altitudinem montium ad
 austrum (incertum quos montes intelligat) & profundum Orientalis
 Oceani. Nihil dicta lex quod non sit factu dignum ; nec potest iustos
 qui eam obseruer , eāmque obseruando gloriolam memoriam assequi-
 tur. Imperator Sozum infistens vestigiis , extrui præcepit Ecclesiæ il-
 lustris legis (Christianæ) in Limuu , & quinque aliis viribus. Felicem
 exigit etatem eiisque opera in gloriolis numerantur. Taizun Im-
 perator prosperitatem in sua tempora renexit , & placida pace rexit im-
 perium. Natali quolibet (Regis , an Christi ignoratur) mittebat odoru-
 rum cœlestium ingentem copiam , ad renouandam memoriam magnorum
 opertum , & cunctis illustribus (Christianæ legis) ut honoraret illos
 prolixius , sustentationem assignabat (de mensa sua cibos) ita res habet ,
 & cum cœli natura corporatur sanctus (Rex cœlum imitatur) utque
 cœlum producit omnia , & largè dispensat , simili modo Rex in suorum
 sustentationem. Nostro aeo Chiençium , modis octo claros & obse-
 rva-

Cœpit re-
 guare 719.

Anno 757.

Anno 764.

Anno 781.